

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **M. S.**, zast. Mgr. Pavlem Rybářem, advokátem, se sídlem 5. května 163, Sokolov, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 5. 2007, č. j. 30 Ca 48/2007 - 20,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupci žalobce Mgr. Pavlu Rybářovi, advokátovi, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 5712 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným krajskému soudu dne 19. 4. 2007 nadepsaným jako „žádost o rozhodnutí krajského soudu“ se žalobce na základě obsahu materiálů (potvrzujících že jeho otec a bratr byli zařazeni v pracovním útvaru v Revúcej na nucené práce) vyžádaných na Ministerstvu vnitra Slovenské republiky, domáhal rozhodnutí krajského soudu ve věci finančního odškodnění.

Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 9. 5. 2007, sp. zn. Nc 1002/2007, žalobce vyzval, aby ve lhůtě jednoho týdne ode dne doručení tohoto usnesení odstranil vadu žaloby, která spočívá v nedostatečném uvedení čeho se návrh týká a co žalobce navrhuje.

Konstatoval, že z návrhu není jednoznačně patrné, zda se žalobce domáhá toho, aby soud rozhodl o žádosti žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945, nebo zda jeho návrh je kasační stížností proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 1. 2007, č. j. 57 Ca 46/2006 - 42, či jiným návrhem. Zároveň žalobce poučil, že neodstraní-li ve stanovené lhůtě uvedenou vadu svého návrhu, bude krajský soud vycházet z toho, že návrh je žádostí o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., s návrhem na to, aby o žádosti žalobce o poskytnutí této jednorázové peněžní částky rozhodl krajský soud.

Žalobce na výše uvedenou výzvu nereagoval.

Usnesením ze dne 31. 5. 2007, č. j. 30 Ca 48/2007 - 20, krajský soud návrh žalobce odmítnul a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Krajský soud vzhledem k tomu, že žalobce na jeho výzvu nijak nereagoval, vycházel z toho, že návrh žalobce je návrhem na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., s tím, aby o tomto návrhu rozhodl soud. Poukázal na § 103 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, použitého v řízení před správními soudy s ohledem na § 64 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podle kterého soud kdykoli za řízení přihlíží k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může rozhodnout ve věci samé. Konstatoval, že soud usnesením odmítne žalobu, nejsou-li splněny podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], přičemž mezi základní podmínky řízení patří pravomoc soudu věc rozhodnout (§ 4 s. ř. s.). Soud rozhodující ve správním soudnictví je tedy oprávněn rozhodovat pouze o věcech, které spadají do jeho pravomoci. Ustanovení § 6 zákona č. 261/2001 Sb., výslovně stanoví, že pravomoc rozhodnout o návrhu o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle § 1 odst. 3 téhož zákona náleží výlučně České správě sociálního zabezpečení, popř. orgánu sociálního zabezpečení příslušníků ozbrojených sil nebo ozbrojených sborů a není tak v pravomoci soudu o takovémto návrhu rozhodnout. Krajský soud uzavřel, že návrh žalobce nebyl žalobou proti rozhodnutí správního orgánu ani návrhem na zahájení jiného typu řízení podle § 4 s. ř. s. a proto není dána pravomoc soudu o návrhu žalobce rozhodnout. Z tohoto důvodu krajský soud návrh žalobce odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení (pravomoc soudu).

Dne 3. 7. 2007 bylo krajskému soudu doručeno žalobcem vyplněné Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce ze dne 2. 7. 2007. Přípisem ze dne 10. 7. 2007 krajský soud žalobce vyzval, aby ve lhůtě jednoho týdne od doručení této výzvy sdělil, z jakého důvodu zaslal soudu výše uvedené potvrzení. V přípise ze dne 17. 7. 2007, doručeném krajskému soudu dne 18. 7. 2007 žalobce (dále jen „stěžovatel“) uvedl, že podal kasační stížnost proti usnesení krajského soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 30 Ca 48/2007 - 20, a že žádá o ustanovení zástupce pro toto řízení, pokud možno z řad advokátů, neboť jde o právně složitou věc a z tohoto důvodu zaslal krajskému soudu výše uvedené potvrzení o svých majetkových poměrech.

Dne 18. 7. 2007 byl krajskému soudu doručena rovněž kasační stížnost stěžovatele, ve které konstatoval, že Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 26. 1. 2007, č. j. 57 Ca 46/2006 – 42, zrušil rozhodnutí žalované (Česká správa sociálního zabezpečení) ze dne 21. 12. 2005, č. j. X/A, kterým byl zamítnuta stěžovatelova žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná kasační stížnost, ke které se stěžovatel vyjádřil. Současně s vyjádřením ke kasační stížnosti podal stěžovatel žádost o rozhodnutí krajského soudu, ve které uvedl, že na základě materiálů vyžádaných z Ministerstva vnitra Slovenské republiky, žádá krajský soud o konečné rozhodnutí ve věci finančního odškodnění, neboť v materiálech je potvrzeno, že otec a bratr stěžovatele byly zařazeni v pracovním útvaru v Revúcej na nucené práce a matka a ostatních 6 dětí zůstalo zcela bez prostředků a obydlí. Stěžovatel namítá, že jeho návrh (žaloba) byl krajským soudem odmítnut, přestože ze shora uvedeného je zcela zřejmé čeho se návrh týká a co je jím navrhováno.

Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 6. 12. 2007, č. j. 30 Ca 48/2007 – 42, ustanovil stěžovateli pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Pavla Rybáře, advokáta, který v doplnění kasační stížnosti konstatoval, že stěžovatel na usnesení krajského soudu ze dne 9. 5. 2007, sp. zn. Nc 1002/2007 a v něm obsaženou výzvu k odstranění vad podání ve stanovené lhůtě nereagoval, neboť měl za to, že se jeho věci netýká. Stěžovatel se svým návrhem nedomáhal ani rozhodnutí soudu v meritu věci, tedy rozhodnutí o jeho subjektivním nároku na úhradu jednorázové peněžní částky, o čemž je příslušná rozhodnout pouze žalovaná a jeho návrh nebyl ani kasační stížností proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 1. 2007, č. j. 57 Ca 46/2007 - 42, kterým bylo vyhověno stěžovatelově žalobě. Předmětný návrh stěžovatele ze dne 19. 4. 2007 směřoval k urychlení postupu správních soudů při rozhodování o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 1. 2007, č. j. 57 Ca 46/2007 - 42. S ohledem na shora uvedené má stěžovatel za to, že napadené usnesení krajského soudu je nezákonné pro nesprávné posouzení právní otázky v předcházejícím řízení a navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 5. 2007, č. j. 30 Ca 48/2007 - 20 zrušil, věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení a stěžovateli přiznal náhradu nákladů řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Popsaný důvod kasační stížnosti nasvědčuje závěru, že je dán toliko důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s, podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodů tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení. Tento důvod je totiž ve vztahu k důvodům podle písm. a) až d) téhož ustanovení důvodem speciálním. Je-li dán důvod podle písm. e), vylučuje to důvody podle písm. a), c) a d), neboť nezákonným je rozhodnutí o odmítnutí návrhu (žaloby) nebo o zastavení řízení v každém případě i tehdy, byla-li v něm soudem nesprávně posouzena právní otázka ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s, bylo-li řízení u krajského soudu zmatečné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. nebo je-li rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Ostatně již ve svém rozhodnutí ze dne 21. 4. 2005, sp. zn. 3 Azs 33/2004, Nejvyšší správní soud konstatoval, že je-li kasační stížností napadeno usnesení soudu o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

V dané věci krajský soud žalobu vůbec věcně neprojednával, ale usnesením ji odmítl, jelikož dospěl k závěru, že není dána pravomoc soudu o věci rozhodovat a nebyla tedy splněna jedna ze základních podmínek řízení [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

V posuzovaném případě jde tudíž o posouzení, zda byla dána pravomoc soudu o podání (žalobě) stěžovatele rozhodovat, či zda byly splněny podmínky pro odmítnutí žaloby a zda krajský soud postupoval správně, pokud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.

Nejvyšší správní soud na úvod konstatuje, že krajský soud postupoval správně, když stěžovatele vyzval k odstranění vad podání (žaloby), neboť z podání stěžovatele skutečně nebylo možné dovodit zda se jedná o žalobu proti rozhodnutí žalované, kasační stížnost, či žádost o poskytnutí peněžní částky podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., či snad jen urgenci ukončení řízení, které v té době probíhalo u Nejvyššího správního soudu. Podání stěžovatele totiž neobsahovalo obecné náležitosti podání ve smyslu 37 odst. 2 a 3 s. ř. s., tím méně pak náležitosti žaloby, kdy kromě obecných náležitostí musí tato obsahovat označení napadeného rozhodnutí a den jeho doručení nebo jiného oznámení žalobci, označení osob na řízení zúčastněných, jsou-li žalobci známy, označení výroků rozhodnutí, které žalobce napadá, žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce navrhuje provést a návrh výroku rozsudku. Neobsahuje-li podání skutečně shora označené náležitosti, či trpí-li podání skutečně jinými odstranitelnými vadami, je podle § 37 odst. 5 s. ř. s. vždy povinností předsedy senátu žalobce vyzvat k doplnění podání, popř. k opravě nebo odstranění jeho vad, a to ve lhůtě, kterou mu k tomu stanoví. Jak již bylo výše uvedeno, stěžovatel na výzvu soudu nereagoval.

Stěžovatel až v doplnění kasační stížnosti uvádí, že se svým návrhem nedomáhal ani rozhodnutí soudu v meritu věci, tedy rozhodnutí o jeho subjektivním nároku na úhradu jednorázové peněžní částky, o čemž je příslušná rozhodnout pouze žalovaná a jeho návrh nebyl ani kasační stížností proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 1. 2007, č. j. 57 Ca 46/2007 - 42, kterým bylo vyhověno stěžovatelově žalobě. Předmětný návrh stěžovatele ze dne 19. 4. 2007 směřoval k urychlení postupu správních soudů při rozhodování o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 1. 2007, č. j. 57 Ca 46/2007 - 42. Sám stěžovatel tedy výslovně uvádí, že se nejednalo o žalobu, ale o žádost k urychlení postupu správních soudů při rozhodování o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud k tomu pro vysvětlení dodává, že rozsudkem ze dne 19. 10. 2007, č. j. 4 Ads 47/2007 - 69, zamítl kasační stížnost České správy sociálního zabezpečení (žalované) proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 1. 2007, č. j. 57 Ca 46/2006 - 42, kterým krajský soud rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 21. 12. 2005, č. j. X/A zrušil, věc vrátil žalované k dalšímu řízení a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Nejvyšší správní soud se ve výše uvedeném rozsudku ztotožnil se závěrem krajského soudu, že Česká správa sociálního zabezpečení dostatečně neprošetřila splnění podmínky uvedené v § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., (ukrývání z rasových nebo náboženských důvodů po dobu 3 měsíců) pro nárok žalobce na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zák. č. 261/2001 Sb., neboť se vůbec nepokusila rozpory v údajích žalobcem poskytnutých v souladu se zásadou materiální pravdy odstranit a pouze konstatovala, že údaje, které jí žalobce poskytl, jsou značně neurčité, rozporné a v důsledku toho nevěrohodné. Nejvyšší správní soud shodně s krajským soudem uzavřel, že stěžovatelka (Česká správa sociálního zabezpečení) nezjistila přesně a úplně skutečný stav věci, a proto nebylo na místě žádost žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky ve smyslu § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. zamítnout a konstatoval, že v dalším řízení tak bude potřeba, aby stěžovatelka (Česká správa sociálního zabezpečení) postupovala při zjišťování skutkového stavu aktivněji a pokusila se ke tvrzením žalobce soustředit důkazy, které jeho tvrzení spolehlivě a prokazatelně potvrdí nebo vyvrátí. Teprve poté může stěžovatelka dospět k závěru, zda jsou, nebo nejsou splněny podmínky vzniku nároku podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., pro poskytnutí jednorázové peněžní částky.

Z výše uvedeného vyplývá, že Česká správa sociálního zabezpečení je povinna znovu rozhodnout o nároku stěžovatele na poskytnutí jednorázové peněžité částky podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., neboť její rozhodnutí ze dne 21. 12. 2005, č. j. X/A, bylo zrušeno. Není tudíž důvodu, aby se krajský soud věcí zabýval v jiném řízení na základě podnětu stěžovatele doručeným mu dne 19. 4. 2007.

Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že po podání kasační stížnosti stěžovatelem zvažoval, zda snad za dané procesní situace nemělo být napadené usnesení krajského soudu bez dalšího zrušeno, neboť vzhledem k tomu, že se ze strany stěžovatele fakticky jednalo jen o urgenci – urychlení řízení ve věci již probíhajícího, nebyl důvod se podáním stěžovatel zabývat v jiném řízení. Nutno však zdůraznit, že k objasnění toho, že podání stěžovatele bylo toliko žádostí o urychlení řízení vedeného u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 57 Ca 46/2006 (v té době se nacházejícího u Nejvyššího správního soudu, kde bylo vedeno pod sp. zn. 4 Ads 47/2007), došlo až v průběhu řízení o nyní

projednávané kasační stížnosti - doplněním kasační stížnosti sepsané advokátem stěžovatele Mgr. Pavlem Rybářem. Nelze tudíž vytýkat krajskému soudu jím zvolený postup, neboť v době, kdy o stěžovatelově podání rozhodoval, nebyla otázka právního charakteru tohoto podání jasná a výzva soudu k jejímu objasnění zůstala ze strany stěžovatele bez odezvy. Opodstatněný byl tudíž závěr krajského soudu, že vlastní přiznání jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., jehož se stěžovatel domáhal, není věcí spadající do pravomoci soudů ve správním soudnictví. Právem proto předmětné podání stěžovatele pro nedostatek jedné z podmínek řízení podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.

V návaznosti na uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že není dán důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., pro který by bylo třeba napadené odmítavé usnesení Krajského soudu v Plzni zrušit, neboť se nejedná o nezákonné rozhodnutí.

Proto Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Odměna zástupci stěžovatele, Mgr. Pavlu Rybářovi, advokátovi, který mu byl k jeho žádosti ustanoven usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 12. 2007, č. j. 30 Ca 48/2007 - 42, byla určena za dva úkony právní pomoci po 2100 Kč - příprava a převzetí zastoupení, písemné podání doplnění kasační stížnosti - a to podle ustanovení § 7, § 9 odst. 3 písm. f), 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., k čemuž je nutno přičíst náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky v celkové výši 600 Kč. Celkem tedy zástupci stěžovatele náleží 4800 Kč. Zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto podle § 57 odst. 2 s. ř. s. patří k nákladům řízení rovněž částka odpovídající této dani, která činí 19 % z částky 4800 Kč, tj. 912 Kč. Zástupci stěžovatele tedy bude vyplacena částka ve výši 5712 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. (za použití § 120 téhož zákona). Protože stěžovatel byl v řízení neúspěšný a žalovaná nemá na náhradu nákladů řízení právo ve smyslu § 60 odst. 2 s. ř. s., bylo rozhodnuto tak, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. června 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu